

รูปที่ 6-34 เซลล์ประสาท

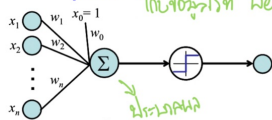
เดนไดรท์ทำหน้าที่รับสัญญาณไฟฟ้าเคมีซึ่งส่งมาจากเซลล์ประสาทใกล้เคียง เซลล์ประสาทตัวหนึ่งๆ จะเชื่อมต่อกับเซลล์ตัวอื่นๆ ประมาณ 10,000 ตัว เมื่อสัญญาณไฟฟ้าเคมีที่รับเข้ามาเกินค่าหนึ่ง เซลล์จะถูกกระตุ้นและส่งสัญญาณไปทางแกนประสาทนำออกไปยังเซลล์อื่นๆ ต่อไป ประมาณกันว่าสมองของคนเรามีเซลล์ประสาทอยู่ทั้งสิ้นประมาณ 10^{11} ตัว

6.7.1 เพอร์เซปตรอน

เพอร์เซปตรอน (perceptron) เป็นข่ายงานประสาทเทียมแบบง่ายมีหน่วยเดียวที่จำลอง

ลักษณะของเซลล์ประสาทดังรูปที่ 6-35

ในคอมพิวเตอร์ที่ wes

รูปที่ 6-35 เพอร์เซปตรอน

x คูณด้วย w รวมกันได้ z

เพอร์เซปตรอนอินพุตเป็นเวกเตอร์จำนวนจริงแล้วคำนวณรวมเชิงเส้น (linear combination) แบบถ่วงน้ำหนักของอินพุต ($x_1, x_2, \dots, x_n$) โดยที่ $w_1, w_2, \dots, w_n$ ในรูปเป็นค่าน้ำหนักของอินพุตและให้เอาต์พุต (a) เป็น 1 ถ้าผลรวมที่ได้มีค่าเกินค่าขีดแบ่ง (θ) และเป็น -1 ถ้าไม่เกิน ส่วน w_0 ในรูปเป็นค่าของค่าขีดแบ่งซึ่งจะได้เปรียบด้วย และ x_0 เป็นอินพุตเทียมกำหนดให้มีค่าเป็น 1 เสมอ

ฟังก์ชันกระตุ้น $f(\sum)$ ในรูปแสดงฟังก์ชันกระตุ้น (activation function) ชนิดที่เรียกว่าฟังก์ชันสองขั้ว (bipolar function) ซึ่งแสดงสองของเอาต์พุตเป็น 1 กับ -1 ฟังก์ชันกระตุ้นอื่นๆ ที่นิยมใช้ก็อย่างเช่น ฟังก์ชันโบวรี (binary function) ซึ่งแสดงสองของเอาต์พุตเป็น 1 กับ 0 และเขียน

แทนด้วยรูป

เราสามารถแสดงเอาต์พุต (a) ในรูปของฟังก์ชันของอินพุต ($x_1, x_2, \dots, x_n$) ได้ดังนี้

$$o(x_1, x_2, \dots, x_n) = \begin{cases} 1 & \text{if } w_1x_1 + w_2x_2 + \dots + w_nx_n > \theta \\ -1 & \text{if } w_1x_1 + w_2x_2 + \dots + w_nx_n < \theta \end{cases} \quad (6.7)$$

เอาต์พุตเป็นฟังก์ชันของอินพุตในรูปของรวมเชิงเส้นแบบถ่วงน้ำหนัก น้ำหนักจะเป็นตัวกำหนดว่าในจำนวนอินพุตนั้น อินพุต (x_i) ตัวใดมีความสำคัญต่อการกำหนดเอาต์พุตตัวที่มีความสำคัญจะมีค่าสัมบูรณ์ของน้ำหนักมากกว่า ส่วนตัวที่มีความสำคัญน้อยจะมีค่าใกล้เคียง 0 ในกรณีที่ผลรวมเท่ากับค่าขีดแบ่งเอาต์พุตไม่แน่นอน (จะเป็น 1 หรือ -1 ก็ได้) จากฟังก์ชันในสูตรที่ (6.7) เราจัดรูปใหม่โดยย่อ θ ให้รวมกับผลรวมเชิงเส้นแล้วแทน $-\theta$ ด้วย w_0 เราจะได้ฟังก์ชันของเอาต์พุตดังต่อไปนี้

$$o(x_1, x_2, \dots, x_n) = \begin{cases} 1 & \text{if } w_0 + w_1x_1 + w_2x_2 + \dots + w_nx_n > 0 \\ -1 & \text{if } w_0 + w_1x_1 + w_2x_2 + \dots + w_nx_n < 0 \end{cases}$$

ตารางที่ 6-17 อัลกอริทึมการเรียนรู้ของเพอร์เซปตรอน

Algorithm: Perceptron-Learning-Rule

1. Initialize weights w_i of the perceptron.
2. UNTIL the termination condition is met DO
  - 2.1 FOR EACH training example DO
    - Input the example and compute the output.
    - Change the weights if the output from the perceptron is not equal to the target output using the following rule.

$$w_i \leftarrow w_i + \Delta w_i$$

target ที่ตรงจุด
(0-1)

where t, o are the target output, the output from the perceptron and the learning rate, respectively.

การปรับน้ำหนักตามกฎการเรียนรู้ของเพอร์เซปตรอนโดยใช้วิธีการเรียนรู้ที่มีตัวอย่างเพียงพอก็จะได้รับการหาชนิดที่เข้าสู่กระบวนการนี้ซึ่งสามารถแบ่งข้อมูลออกเป็นสองส่วน (ในกรณีที่มีข้อมูลสามารถแบ่งได้) เพื่ออธิบายผลที่เกิดจากการปรับน้ำหนัก เราจะต้องพิจารณาพฤติกรรมของกฎการเรียนรู้ซึ่งว่าในการปรับน้ำหนักนั้นเมื่อเข้าสู่กระบวนการนี้แล้วข้อมูลได้อย่างไรถูกต้อง

- พิจารณากรณีแรกๆที่เพอร์เซปตรอนแยกตัวอย่างสองส่วนหนึ่งที่มีจำนวนได้ถูกต้องกรณีนี้จะมีค่า $(t-o)$ จะเท่ากับ 0 ดังนั้น Δw_i ไม่เปลี่ยนแปลงเพราะ $\Delta w_i = \alpha(t-o)x_i$
- พิจารณาในกรณีที่เพอร์เซปตรอนให้เอาต์พุตเป็น -1 แต่เอาต์พุตเป้าหมายหรือค่าที่แท้จริงเท่ากับ 1 ในกรณีนี้หมายความว่าค่าที่เราต้องการคือ 1 แต่น้ำหนักไม่เหมาะสม ดังนั้นเพื่อที่จะทำให้เพอร์เซปตรอนให้เอาต์พุตเป็น 1 น้ำหนักจะต้องถูกปรับให้สามารถเพิ่มค่าของ w_i ในกรณีนี้หมายความว่าผลรวมเชิงเส้นน้อยเกินไปและน้อยว่า 0 จึงให้เอาต์พุตเป็น -1 ดังนั้นสิ่งที่เราต้องการคือการเพิ่มค่า

ตารางที่ 6-19 ผลการเรียนรู้ฟังก์ชัน AND โดยกฎการเรียนรู้ของเพอร์เซปตรอน

Perceptron Learning Example - Function AND									
Input	Input	Input	Input	Input	Input	Input	Input	Input	Input
x_1	x_2	x_0	w_1	w_2	w_0	w_1	w_2	w_0	w_0
0	0	1	0.10	0.00	0.00	0.10	0.00	0.00	0.10
0	1	1	-0.40	0.00	0.10	-0.30	0.00	0.00	-0.40
1	0	1	-0.40	0.10	0.00	-0.30	0.10	0.00	-0.40
1	1	1	-0.40	0.10	0.10	-0.20	0.10	0.00	-0.40
0	0	1	0.10	0.00	0.00	0.10	0.00	0.00	0.10
0	1	1	-0.40	0.00	0.00	0.20	0.00	0.00	-0.40
1	0	1	-0.40	0.00	0.00	-0.20	0.10	0.00	-0.40
1	1	1	-0.40	0.00	0.10	-0.20	0.10	0.00	-0.40
0	0	1	0.10	0.00	0.00	0.10	0.00	0.00	0.10
0	1	1	-0.40	0.00	0.00	0.20	0.00	0.00	-0.40
1	0	1	-0.40	0.10	0.00	0.20	0.10	0.00	-0.40
1	1	1	-0.40	0.10	0.10	-0.20	0.10	0.00	-0.40
0	0	1	0.10	0.00	0.00	0.10	0.00	0.00	0.10
0	1	1	-0.40	0.00	0.00	0.20	0.00	0.00	-0.40
1	0	1	-0.40	0.00	0.00	-0.20	0.10	0.00	-0.40
1	1	1	-0.40	0.10	0.00	-0.20	0.10	0.00	-0.40
0	0	1	0.10	0.00	0.00	0.10	0.00	0.00	0.10
0	1	1	-0.40	0.00	0.00	0.20	0.00	0.00	-0.40
1	0	1	-0.40	0.10	0.00	0.20	0.10	0.00	-0.40
1	1	1	-0.40	0.10	0.10	-0.20	0.10	0.00	-0.40
0	0	1	0.10	0.00	0.00	0.10	0.00	0.00	0.10
0	1	1	-0.40	0.00	0.00	0.20	0.00	0.00	-0.40
1	0	1	-0.40	0.00	0.00	-0.20	0.10	0.00	-0.40
1	1	1	-0.40	0.10	0.00	-0.20	0.10	0.00	-0.40
0	0	1	0.10	0.00	0.00	0.10	0.00	0.00	0.10
0	1	1	-0.40	0.00	0.00	0.20	0.00	0.00	-0.40
1	0	1	-0.40	0.10	0.00	0.20	0.10	0.00	-0.40
1	1	1	-0.40	0.10	0.10	-0.20	0.10	0.00	-0.40
0	0	1	0.10	0.00	0.00	0.10	0.00	0.00	0.10
0	1	1	-0.40	0.00	0.00	0.20	0.00	0.00	-0.40
1	0	1	-0.40	0.00	0.00	-0.20	0.10	0.00	-0.40
1	1	1	-0.40	0.10	0.00	-0.20	0.10	0.00	-0.40
0	0	1	0.10	0.00	0.00	0.10	0.00	0.00	0.10
0	1	1	-0.40	0.00	0.00	0.20	0.00	0.00	-0.40
1	0	1	-0.40	0.10	0.00	0.20	0.10	0.00	-0.40
1	1	1	-0.40	0.10	0.10	-0.20	0.10	0.00	-0.40

ข้อต่อแรกนั้นจากการสุ่มค่า w_1 จนถึง w_2 ในที่นี้กำหนดให้เป็น 0.1 ทั้งหมด จากนั้นก็เริ่มป้อนตัวอย่างเข้าไปได้ (สี่แถวแรก) ด้วยอย่างแรกได้ผลรวมเชิงเส้น (Net Sum) เป็น 0.10 ซึ่งมากกว่า 0 ดังนั้นเพอร์เซปตรอนจะให้เอาต์พุตจริง (Actual Output) ออกมาเป็น 1 ซึ่งผิดเพราะเอาต์พุตเป้าหมาย (Target Output) จะต้องได้เป็น 0 ทำให้วิธีการเรียนรู้ของค่าผิดพลาด (Alpha x Error) ได้ -0.50 หลังจากนั้นจึงไปปรับน้ำหนักตาม $w_1 \leftarrow w_1 - \Delta w_1$ และ $\Delta w_1 \leftarrow \alpha(t-o)x_1$ ดังนั้นจะได้เป็น $w_1 \leftarrow 0.10 + \alpha(-0.50) \times 1 = 0.10 + (-0.50) = -0.40$ ต่อไปปรับค่า w_2 ในทางกลับกันกับ $w_1 \leftarrow w_2 + \alpha(-0.50) \times 1 = 0.10 + (-0.50) \times 1 = -0.40$ ต่อมาปรับค่า w_0 ซึ่งไม่เปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกับ w_2 ที่ไม่เปลี่ยนแปลง จะเห็นได้ว่าเรามีค่าผิดพลาดแต่ไม่มีการปรับค่า w_1 และ w_2 เนื่องจากอินพุตที่ได้เข้าเป็น 0 ทำให้